

Sygn. akt VI U 405/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	St. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2013 r. w S.

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 7 lutego 2013 roku nr (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. B. prawa do uchylenia decyzji z dnia 19 sierpnia 2011 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., w którym uznano że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, dalej jako: ustawa emerytalna) dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Organ rentowy odmówił ubezpieczonej podjęcia wypłaty świadczenia, gdyż ubezpieczona prawo do emerytury nabyła od 1 maja 2011 r., natomiast przepis art. 103a utracił moc prawną wyłącznie w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę, ewentualnie uchylenie. Podała, że prawo do emerytury nabyła już w grudniu 2010 r. gdyż wtedy ukończyła 60 rok życia. Zdaniem ubezpieczonej w wyroku Trybunału Konstytucyjnego jest mowa o nabyciu prawa do emerytury, a nie o dacie złożenia wniosku o to świadczenie.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania ubezpieczonej w całości, z argumentacją jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że wprawdzie ubezpieczona 60 rok życia ukończyła w dniu (...)r., a zatem z tym dniem spełniła jeden z warunków do uzyskania prawa do emerytury, jednak wnioski o to świadczenie złożyła dopiero w maju 2011 r. i z tą dopiero datą nabyła prawo do emerytury.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. urodziła się w dniu (...)r. (Niesporne.)

Ubezpieczona od 1 maja 2009 r. i nadal (także po 1 października 2011 roku) jest nieprzerwanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę w (...) w pełnym wymiarze czasu pracy jako podinspektor.

Niesporne, a nadto dowód: dokumentacja w aktach ZUS O/S. dot. ubezpieczonej.

M. B. w dniu 26 maja 2011 r. złożyła w ZUS O/S. wniosek o emeryturę, w którym zaznaczyła, że nadal pozostaje w stosunku pracy ze (...).

Decyzją z 19 sierpnia 2011 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 1 maja 2011 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Organ rentowy wskazał, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury, ubezpieczona winna przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Dowody:

- wniosek - k. 1-2 plik I akt rentowych;

- decyzja z 19.08.2011 r. - k. 26-27 plik II akt rentowych.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok ten został opublikowany w Dzienniku Ustaw z 22 listopada 2012r., poz. 1285.

Niesporne.

W dniu 21 listopada 2012 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczenia emerytalnego i wypłatę wyrównania wraz z odsetkami od dnia 1 maja 2011 r.

Dowód: wniosek z 21.11.2012 r. - k. 36 plik I akt rentowych.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszym postępowaniu ubezpieczona domagała się wznowienia wypłaty należnego jej świadczenia emerytalnego i wypłaty wyrównania wraz z odsetkami za okres od 1 maja 2011 r. Zakwestionowała przy tym prawidłowość zawieszenia przez organ rentowy - w decyzji z dnia 19 sierpnia 2011 r. - wypłaty należnej jej emerytury na podstawie przepisu art. 103a ustawy emerytalnej, wskazując iż do jej sytuacji znajduje zastosowanie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r.

Zdaniem Sądu stanowisko ubezpieczonej nie znajduje jednak oparcia w prawie.

Sąd zwrócił bowiem uwagę, że badając zgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, Trybunał Konstytucyjny powiązał treść tego przepisu właśnie z treścią art. 103a ustawy emerytalnej, wskazując iż oba te przepisy nie znajdują zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oceniając skutki wyroku Trybunał doprecyzował przy tym, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W stosunku do tych osób przepis art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emeryturach i rentach z FUS utracił moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1285).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że w rozpoznawanej sprawie ubezpieczona miała ustalone prawo do emerytury już po dniu 1 stycznia 2011 r., a zatem nie w okresie wskazanym przez Trybunał Konstytucyjny. Jak bowiem wynika z niespornych ustaleń stanu faktycznego, M. B. uzyskała prawo do świadczeń emerytalnych na mocy decyzji ZUS O/S.z dnia 19 sierpnia 2011 r. - od 1 maja 2011 r., tj. od miesiąca, w którym złożyła wniosek o to świadczenie. Prawo do tego świadczenia zostało jej więc przyznane po dniu 1 stycznia 2011 r. W związku z powyższym M. B. niewątpliwie nie należy do grupy ubezpieczonych, którym na podstawie omawianego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego przysługuje nieprzerwane prawo do wypłaty emerytury. Grupa ta bowiem obejmuje tylko osoby, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu mającego znaczenie w tej sprawie swojego wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. podkreślał wszak, że rozpatrywana sprawa będąca przedmiotem orzeczenia nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trybunał badał zastosowanie nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. do osób, które w momencie jej wejścia w życie miały ustalone prawo do emerytury na podstawie przepisów które nie uzależniały realizacji prawa do emerytury (wypłaty) od rozwiązania stosunku pracy.

Tymczasem M. B. ustalono prawo do emerytury w czasie, gdy obowiązywał już art. 103a ustawy emerytalnej, w którym wskazano, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Mając na uwadze powyższe uznać należało, że w niniejszej sprawie zaszyły przesłanki, które uprawniały organ rentowy do zawieszenia wypłaty przyznanej M. B. emerytury. Organ rentowy w decyzji z dnia 19 sierpnia 2011 r. ustalił bowiem, iż ubezpieczona nabyła prawo do emerytury od dnia 1 maja 2011 r. kontynuując jednocześnie zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, na rzecz którego wykonywała zatrudnienie bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury. Trafnie więc zauważył organ rentowy, że swoim zachowaniem wyczerpała dyspozycję znowelizowanego art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) i zasadnie wstrzymał jej wypłatę świadczenia emerytalnego.

Na zakończenie wskazać należy, że chybiona jest argumentacja ubezpieczonej, iż skoro 60 rok życia ukończyła ona w dniu (...)r., to spełniła warunki określone w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, tj. warunek nabycia prawa do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że wprawdzie prawo do emerytury powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia, jednakże sama okoliczność spełnienia w danym dniu ustawowych warunków umożliwiających (potencjalnie) nabycie tego świadczenia nie jest równoznaczna z nabyciem (faktycznym) prawa do emerytury. Przyznaniem świadczenia jest bowiem ustalenie prawa do jego pobierania, a więc wypłaty (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1989 r., III UZP 11/89, OSNCP 1990 nr 6, poz. 72 i wcześniejsza uchwała z dnia 10 sierpnia 1988 r. III UZP 22/88, OSNCP 1989 nr 12, poz. 194). Pogląd ten zachował aktualność, a jego przyjęcie oznacza, że ustalenie prawa do świadczenia przez stwierdzenie spełnienia jego warunków nie odpowiada przyznaniu świadczenia. Generalną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest bowiem, że świadczenia przyznaje i wypłaca się na wniosek

zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury lub renty (spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie (art. 129 ustawy emerytalnej). Reguła powyższa wyklucza możliwość wstecznego przyznawania (wypłacania) świadczeń, tj. za okres od daty spełnienia ustawowych warunków umożliwiających przyznanie świadczenia a przed złożeniem wniosku. Mimo więc, że nie budzi wątpliwości stanowisko, że prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego powstaje z urzędu, a decyzja organu rentowego ma charakter deklaratoryjny, samo spełnienie się przesłanek warunkujących prawo do świadczenia in abstracto nie stanowi podstawy do przyznania i wypłaty świadczenia. Podstawę taką - zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) - stanowi wniosek o przyznanie świadczenia, a zatem niewątpliwie ustawodawca przypisał decydującą rolę woli uprawnionego, który nawet jeżeli spełnia warunki nabycia prawa do świadczenia, nie musi z niego korzystać. Konsekwencją tego jest to, że dopiero złożenie wniosku o świadczenie powoduje obowiązek jego przyznania i wypłaty, a ustawodawca nie przewidział możliwości wyrównania świadczenia osobom, które wystąpiły z wnioskiem o nie później, niż nabyły do niego prawo, jeżeli zwłoka spowodowana została brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw.

Mając na uwadze powyższe, w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.